

PaedDr. Jana Křokov

Samořtdium počas obmedzenia řkolskej

prevádzky

08.06.2020 – 12.06.2020

Slovensk jazyk a literatúra

V. A

LV

Téma: Opakovanie učiva – Ludov piesne

Napiřte si tieto poznámky:

Ludov piesne

- *nepoznáme autora*
- *řirili sa ustnym podanm z generácie na generáciu (babka-mama-deti)*
- pieseň je báseň určena na spievanie
- má formu poézie
- piesne zbierali zberatelia v 18.-19. storočí, najznamejř Jn Kollár
- delia sa podľa obsahu na:
  1. lubostne - Povej vetrk, poved
  2. uspávanky - Bvajže mi, bvaj
  3. pracovné – trvnice, pastierske, valařske, banícke
  4. obradove – Fařiangy, Turíce
  5. zbojcke – Ej, musel by to chlap byť
  6. vojenské, regrtske – ie sú to kone...

PERSONIFIKÁCIA je bsncky prostriedok, v ktorom sa prenařaj vlastnosti řivej bytosti na neřivy jav.

Napr: Vetrk – dones pozdravenie tej mojej rodine.

Slniečko nám zakývalo.

RÝM je zvuková zhoda slabík na konci veršov.

.....hrivu

.....koňa

.....žiarivú

...zazvonia

Vypracujte nasledujúci PL!

Učebnica str. 11 - 14

1. a) Čo je to pieseň?

b) Vymenuj aspoň 5 druhov ľudových piesní:

2. Doplň:

Ľudové piesne sa šírili *ústnym podaním*, čiže _____ .

3. *Zapadá slniečko za d'aleké hory
a moje srdiečko za dievčatom horí.*

*Mesiacik na nebi spoza vrchov vstáva
a moje za milou srdce povzdycháva.*

*Na oblohe drobné hviezdičky blyskocú
a mne v srdci lásky plamene blkocú.*

a) napíš, o aký druh ľudovej piesne ide .....

b) napíš, koľko má pieseň strof .....

c) napíš, koľko je v piesni veršov .....

d) urči rým a napíš jeho schému .....

e) vypíš z piesne 3 zdrobneniny .....

f) nájdi v piesni a napíš 1 personifikáciu .....

4. Doplň

a) *Verš* je .....

b) *Zvuková zhoda slabík na konci verša* sa nazýva .....

c) Strofa je .....

d) Striedaním prízvučných a neprízvučných slabík vzniká .....

5. Vysvetli, čo je to personifikácia.

6. Aký je rozdiel medzi vojenskými a regrútskymi piesňami?

7. Správne prirad'

- a) Povej, vetrík, povej 1. uspávanka
- b) Do lesa, do hory, valasi 2. zbojnícka
- c) Ej, slniečko horúce 3. pracovná
- d) Čie sú to kone, koničky, kone 4. koleda
- e) Búvajže mi, búvaj... 5. trávnicia
- f) Po valašsky od zeme 6. ľúbostná
- g) Ej, musel by to chlap byť 7. regrútska

a	b	c	d	e	f	g

8. Napíš meno aspoň jedného autora zl'udovených piesní:

.....

9. Doplň správne

Pri ľudových piesňach autora ..... (poznáme/nepoznáme)

Pri zl'udovených piesňach autora ..... (poznáme/nepoznáme)

10. Čo je to literatúra? .....

11. Doplň poučky:

Próza je písaná _____ rečou. Základnou jednotkou prózy je _____ .

Autor prozaického diela sa nazýva _____ .

Poézia je písaná _____ rečou. Základnou jednotkou poézie je _____ .

Autor poézie sa nazýva _____ .

SJ

Téma: Jednoduché rozprávanie – časová postupnosť

Napište si do zošita SJ nasledujúce poznámky!

Rozprávanie

Poznámky

Keď chceme rozprávať nejakú udalosť, príbeh alebo zážitok, používame **rozprávací slohový postup**. Jeho cieľom je vyjadriť dej príbehu v časovej postupnosti. Výsledkom rozprávacieho slohového postupu je rozprávanie udalosti, príbehu, zážitku.

Znaky rozprávacieho slohového postupu:

1. Dej príbehu sa rozvíja v časovej postupnosti. Vety nad seba nadväzujú, časti deja sa členia do odsekov.
2. Deje majú svoje príčiny a dôsledky, odohrávajú sa v istom prostredí a určitom čase.
3. Rozprávanie sa člení na úvod, jadro a záver.
4. Jedinečný príbeh sa niekomu prihodil v minulosti, preto sa príbeh odohráva v minulom čase.
5. Príbeh má rozprávača a postavy.

Rozprávanie súvisle a pútavo zachytáva zaujímavý príbeh alebo zážitky v takomto poradí, ako za sebou nasledovali.

Rozprávanie zážitku má vždy 3 časti:

- **Pred udalosťou (úvod)** – uvedenie do situácie: miesto – Kde?, čas – Kedy?, osoby – Kto?,
- **rozvíjanie udalosti/zápletky (jadro)** – *Jadro (udalosť) sa rozčleňuje na: zápletku, zauzľovanie, vyvrcholenie, rozuzlenie deja.*
- **po udalosti (záver)** – spomienky, poučenie.

Ďalej si zapamätaj:

- V rozprávaní vystupujú **postavy**. Jedna z postáv je zároveň rozprávačom.
- **Rozprávač** môže hovoriť v 1. osobe j. č. alebo v 1. osobe m. č.
- Rozprávanie je živšie, ak v ňom použijeme **priamu reč** postáv.
- V rozprávaní používame výstižné **slovesá** zväčša v **minulom čase**.
- V rozprávaní sa môže uplatňovať aj **opis**, napríklad **opis postáv** alebo **opis prostredia**. Opis priblíži čitateľovi vzhľad postáv a približné prostredie, v ktorom sa udalosť odohráva.
- **Nadpis rozprávania** má byť krátky – výstižný. Môže to byť podstatné meno v N: *Môj miláčik, Záchranca*; alebo pád podstatného mena: *U strýka, Pri rieke*; prídavné meno s podstatným menom: *Najmilšia spomienka, poučenie, múdrosť: Klamať sa nevypláca*.

Úloha:

1. Nad každú ukážku vymysli a napíš nadpis
2. Vyber si jednu ukážku a vymysli jej pokračovanie

1. Pondelok. Ach, zase pondelok! Pondelky vo všeobecnosti nemám rád. Hlavne preto, že musím skoro ráno vstať a ísť do školy.
Ako vždy - zobudilo ma drnčanie budíka. Nemotorne som po ňom udrel, až stíchol. Sadol som si na posteľ a uvažoval nad tým, čo ma dnes v škole čaká. Vtom mi to napadlo – písomka z matiky. Ako by som sa jej mohol vyhnúť?

2. Čakala ma na zastávke autobusu. Vedela som, kto to je. Moja najlepšia kamoška. Spolu sme chodil do triedy. Zakývala som jej a bežala oproti. Ona sa však na mňa ani nepozrela.
Stalo sa čosi?

3. Najradšej mám more. Aj hory mám rada, ale myšlienka na sladké ničnerobenie, vylihovanie, skákanie do morských vĺn, palmy pozdĺž pláže... Ešte aj teraz cítim slanú chuť vody, opája ma trblietajúce sa more od slnečných lúčov. Boli sme pri Stredozemnom mori.
Aj v to predpoludnie som šla k moru.

4. Rodinné oslavy akosi nemám rád. Najmä ich prípravy. Predsa si na jednu rád spomínam.
Bolo to v zime cez prázdniny, vonku už niekoľko dní tuhý mráz, bol som rád, že môžem ostať doma. Babka bude mať šesťdesiat a má sa zísť celá rodina, spolu asi 12 ľudí. Rozmýšľal som, aký darček alebo aké prekvapenie pre ňu pripravím. Vedel som, že má zmysel pre humor.